

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

PIK LL Ч. 131. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 8-го липня 1943.

No. 131. Jersey City, N. J., Thursday, July 8, 1943.

VOL. LL

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свободе“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ХОЧУТЬ ЗБЕРЕГТИ КЛЯВЗУЛІ ПРО ОБОВ'ЯЗКОВЕ ЧЛЕНСТВО В ЮНІАХ ПРИ НОВИХ КОНТРАКТАХ

ВАШИНГТОН. — Краєва Рада Военної Праці хоче зберегти напрямні своєї політики, а це, щоб даліше робітники мали забезпечене право бути членами юніа, коли закладається нові контракти праці. Конгресмен Гавард В. Сміт з Верджинії постанавив, щоб у протистрайковому законі була вставлена клявзула, щоб не вільно було жадати від робітників обов'язкового членства в юніах, коли їх береться до роботи.

Однак президент ради Дейвис сказав на конференції газетних репортерів, що закон виразно цього не забороняє, тому рада буде за те, щоб придержуватись даліше тих засад, що перед виданням протистрайкового закону.

СЕНАТ ЗНОВУ ПРОТИ СУБСИДИЙ.

ВАШИНГТОН. — Після дня, повного парламентарних несподіванок, сенат остаточно прийняв законопроект проти давання харчових субсидій при нагоді установлювання харчових цін взад. Сенат прийняв план кредитів для Кредитової Корпорації Товари, але в ньому вставив обмеження субсидій ще більш, ніж ті, які були в законі, що його вже заветував президент. Надіються, що президент і цей законопроект заветує.

НАТОВП ДІТЕЙ ПО КЛІНКАХ ЗА ДОЗВОЛОМ ІТИ ДО ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Хоч школи вже замкнені, натовп дітей у віці від 14 до 18 літ за дозволом іти до праці величезний. В деяких клініках лікарі не можуть подлати, щоб провірити здоров'я кожного апліканта і просто відправляють дітей додм. Директор дитячої гігієни д-р Л. Бавмгартнер каже, що запотребування дітей до праці в военній індустрії та на фармах, а також і в цивільних підприємствах таке велике, що треба було відкрити 28 спеціальних клінік на території міста Нью Йорку, щоб провірити здоров'я дітей в останньому місяці.

СТРАЙК НА ЕЛЕВЕЙТРАХ В РАКЕФЕЛЕРОВІМ ЦЕНТРІ.

НЮ ЙОРК. — У великій групі найвищих будинків на світі, тобто в будинках у Ракефелеровім Центрі вибух несподівано в год. 5 пополудні страйк робітників, що возять людей елевейтрами. Внаслідок цього 28,000 людей, що працюють в цих будинках які мають пересічно понад 50 поверхів висоти, мусіли сходити пішки на долину, щоб дістатися додм. Крім цього й туристи, що звичайно відвідують ці будинки також були заскочені страйком. Страйк скінчився упродовж одної години.

ІСТОРИЧНА ЦЕРКВА НАЦІОНАЛЬНОЮ КАПЛИЦЕЮ.

МАВНТ ВЕРНОН, Н. Я. — Секретар внутрішніх відносин Гаролд Л. Ікес проголосив учора в Вашингтоні, що протестантська єпископальна церква-св. Павла з Іст Честер, на території Мавнта Вернона, Н. Я., стала національною каплицею („шрайн“) на лад національних парків. Ця церква це старовина з 1765 року. Її відбудовано і віддано до прилюдного вжитку 3 травня 1942 року при величезній здвизі представників преси. Церква вважається монументом вільної преси в Америці тому, що ще 1733 році відбулися на майдані біля церкви передвборчі збори, заборонені губернатором. Редактор газети Нью Йорк Віклі Джорнал був тоді арештований за надрукування правди про ці збори, але опісля громадяни виграли своє право.

КОМУНІСТИ ПІДТРИМУЮТЬ МЕЙОРА ГЕЙГА.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Звісний ворог комуністів мейор Френк Гейг з Джерзі Сіті діждався відкритої підтримки від комуністів. Вилієм Нормен провідник комуністів у стейті Нью Джерзі помістив у шойорським щоденнику „Ди Дейлі Воркер“ про це статтю. У ній сказано, що час зирвати з перестарілою традицією ворожнечі, а треба підтримати мейора Гейга в його діяльності, як прихильника президента Рузвелта для перемоги у війні.

НЕЛСОН НАРКАЄ НА НЕДОСТАЧІ У ВОЄННІЙ ПРОДУКЦІЇ.

ВАШИНГТОН. — Вже четвертий раз з черги упродовж останніх п'яти місяців продукція воєнних виробів недопала. Крім цього даліше слідній такій самій напірам при виробі різного роду амуніції, будові торговельних кораблів та інших воєнних предметів. Таке відомляє у своїйому місячному звіті голова Ради Военної Продукції Доналд М. Нелсон. Він каже, що лише у продукції літаків слідно поступ, а решта воєнної продукції припізнається. Однак Нелсон не дає пояснення, чому це так діється.

Бомбардували Помилково Американське Містечко

БЮИС СІТІ, Оклагома. — Студенти воздухоплавства виправляються в бомбардуванні різних об'єктів. Але на правду випустили бомби нічо на містечко в Сімертон кавіті, коли заважили, що будинок судовий був освітлений. Вони мали кинути бомби на містечко Кошлен, в Тексас. Бомби ушкодили церкву й гараж, але не вбили нікого.

РЕДАКТОРИ БУДУТЬ ПОМАГАТИ БЮРОВИ ВОЄННИХ ІНФОРМАЦІЙ

ВАШИНГТОН. — Комітет, складений з 9 газетних редакторів, буде помагати Бюрови Воєнних Інформацій з огляду на обмежений бюджет цього бюро. Хоч конгрес неприхильно поставився до діяльності цього бюро, його директор Елмер Дейвис не зрезигнував зо свого становища, але буде продовжувати свою працю.

НЕ БУДЕ ІНВЕСТИГАЦІЇ НАД НЕЗГОДОЮ МІЖ ВОЛЕСОМ І ДЖОВНСОМ

ВАШИНГТОН. — Адміністрація Рузвелта доклала всіх старань, щоб не допустити до конгресової Інвестиґації закидів, які взаємно видвигнули проти себе віцепрезидент Волес і секретар торгівлі Джовнс. Такої інвестиґації домагався в палаті репрезентантів конгресмен Ричард Вигелсворт, член Републіканської Партії. Комісія Правил голосувала над цю резолюцією і голосування виказало партійний поділ. Більшість її належить до Демократичної Партії і вони відкинули домагання Вигелсворта.

НАРАДИ КОМІТЕТУ ДЛЯ ПРОХАРЧУВАННЯ СОЮЗНИКІВ

ВАШИНГТОН. — Тимчасова Комісія Злучених Союзних Держав, що її створено на міжнародній харчовій конференції у Гат Спрінґс, збереться на наради 15 липня і буде продовжувати свої наради через 5 місяців. Вона має підготувати ґрунт для створення постійної Харчової Ради Союзних Націй.

Сенатор Артур Вандерберг, републиканець з Мішіґен, поставив резолюцію, щоб сенат провірив начерк статута для такої ради. Статут приготовив департамент стейту.

Розголошують Зміну Фронту на Мартиніці

Мароканське радіо в Рабаті оповістило по французьки, що острів Мартиніка станує по стороні Французького Комітету Національного Визволення. Мовляв, Мартиніка попросила Комітет негайно визначити новий уряд для острова.

Тимчасом в урядових кругах у Вашингтоні панує сильне невдоволення з політики Французького Комітету Національного Визволення, а ще більше з політики Де Гола, в котрій американський уряд добачує навіть проти-американську кампанію. Супроти цього американський уряд здержується з визнанням цього Комітету.

Французький Комітет Національного Визволення на своїм останнім зібранні, що відбулося в Альжірі під провідом Де Гола, постановив далі демократизувати французьку політику. Засідання зробило в цьому напрямі два кроки: знесло так звану французьку популярну партію Жака Доріота й ґрупову систему, що мала тоталітарну закраску.

ЧОРЧИЛ ВЕЛИЧАЄ СІКОРСКОГО

ЛОНДОН. — Бритійський прем'єр Чорчил подав британському парламентові до відома вістку про смерть польського прем'єра генерала Сікорського. Він почав свою промову словами, що смерть являється для Аліантів великою втратою. Він сказав, що генерал Сікорскі дбав найбільше за привернення приязних відносин між Польщею й Росією та за добуття для Польщі її давньої величини. Чорчил назвав Сікорського великим політиком і великим вояком.

Бритійські послани довідалися при тому, що крім посла Казелета в летничій катастрофі, котрої жертвою впав Сікорскі, загинув теж консервативний посол бригадир Жан П. Гвайтлі, що був членом парламенту від 1937 року.

За старанням польського уряду в Лондоні влаштовано поминальне богослуження в польській церкві в ділянці Іслінґтон, де про Сікорського промовляли: польський президент Рацкевіч, тимчасовий прем'єр Міколайчик й професор Станіслав Грабскі, президент Національної Ради.

Тіло Сікорського зложено на катафальку в катедрі Св. Марії в Г'бралтарі. Попри нього лежить на катафальку тіло генерала Клімешко. Польські офіцери держать коло тіл почесну сторожу. Катедра набита людьми; сотки не могли дістатися до середини.

І РИМ МОЖЕ БУТИ ОБ'ЄКТОМ. — Мусоліні й його прислужники протестують проти бомбардування Риму, але представник британського летництва заявив, що, коли італійці не хочуть, аби їм столицю бомбардувати, вони повинні забрати з Риму всі воєнні об'єкти й перестати там вести всяку воєнну діяльність. На горішній частині світліни видно вже церкву св. Петра й Ватикан, що нині є незалежною від Риму одиницею.

АМЕРИКАНСЬКА ФЛЬОТА ЗАВДАЛА ПОВАЖНІ ШКОДИ ЯПОНЦЯМ

ВАШИНГТОН. — Морська битва між американськими й японськими военними кораблями у заліві Кула коло острова Нью Джорджія перервалася. Американська фльота понесла певні втрати, але завдала ворогові тяжкі удари.

Офіційний комунікат департаменту фльоти не подає про бій ніяких подробиць. Він теж сповіщає про давншу втрату нищителя „Стронга“, що був затолпений підчас бомбардування японських позицій на Нью Джорджії минулої неділі. Битва розійшлася в вісторак ранком.

Секретар фльоти Накс заявив у своїй промові до робітників у корабельних доках у Тремертоні, в стейті Вашингтон, що „японці дістали доброго прощухана“.

Затоплений ворогом нищитель „Стронг“ належав до 2,100-тонових нищителів з року 1940.

НІМЦІ НАСТУПАЮТЬ В ОДНОМУ СЕКТОРІ, ЗДЕРЖАНІ НА ІНШИХ.

ЛОНДОН. — Велика німецька літня офензива проти центральної Росії добула німцям дві заселені місцевости в секторі Білгороду, але за це вони заплатили колосальними втратами. На всіх інших секторах цього 165 миль довгого фронту, на якому вони почали офензиву, їх здержано.

За російським комунікатом, німці втратили за два дні боїв 13,000 вбитих й колосальну масу воєнного матеріалу. Мовляв, вони підготували офензиву довгий час і думали зробити прорив передовсім моторизованими частинами. Вони почали наступ якраз у тій частині, де росіяни їх сподівалися й ді вони на них приготувалися. Червона армія каже, що вона знищила 314 німецьких літаків і 1,000 повівів.

Німецька команда ще дві дні стояла на становищі, що німці ще не почали офензиви, але признає, що на фронті Орел-Курськ-Білгород бої розвинулися до величини більшої воєнної операції. Заграничні обсерватори добачують у німецьких комунікатах бажання не признавати воєнної операції до нас, поки вона не покаже принаймні яких-таким виглядів на вдачу. Німці кажуть, що це росіяни почали „битву за Курськ“, бажаючи вирівняти залом у своїй лінії.

ДАЛЬШІ РЕЙДИ НА ІТАЛІЙСЬКІ ЛЕТНИЧІ БАЗИ.

ГОЛОВНА АЛІАНТСЬКА КВАТИРА В ПІВНІЧНО-ПІД АФРИЦІ. — Аліантські летуни над Середземним морем далі переводили свій план методичного нищення осевих летунських майданів і доманія до решти ворожої повітряної сили. В низці рейдів на Сицилію зострілено 56 ворожих літаків коштом своїх 12. 30 літаючих фортець, заатакованих понад соткою боєвих літаків, зострілили 41 ворожих літаків у бою над сицилійським містом Джербіні.

За два дні боїв держави Осі втратили 101 літаків, тоді як Аліанти втратили всего 25. У понеділок вночі аліантські літаки скидали бомби на сицилійський порт Мессину й знищили його просто до тла.

ЧАНГ КАЙ-ШЕК ЗАПОВІДАЄ ПЕРЕМОГУ НАД ЯПОНИЕЮ В 1945 РОЦІ.

ЧУНКІНГ (Китай). — У своїй публічній заяві, виданій з приводу шестої річниці завзятої війни Китаю проти японської інвазії, заявив Чанг Кай-Шек, китайський головний військовий командант, що ворог не може видобутися з власної пастки та що японські армії будуть певно побиті протягом двох літ. Однак він остерігав Аліантів, що для цього треба, аби вони не дали ворогові утвердитися на добутих ним територіях. Він назвав цей рік вирішальним роком боротьби.

Дипломати різних аліантських держав прислали китайському урядові побажання згадої річниці війни. Декотрі з них виразно заповідають, що по війні відносини європейських держав до Китаю будуть зовсім інакші, ніж були до війни. Бритійський уряд наприклад каже, що старі дискримінації проти Китаю мусять скінчитися.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД ПРОБУЄ ЗНЯТИ ЗО СЕБЕ ВИНУ ЗА ПОВІТРЯНУ ВІЙНУ.

БЕРН (Швайцарія). — Німецьке міністерство заграничних справ видало Білу Книгу, себто збірку офіційних документів, про повітряні атаки на цивільне населення. Збірка має на цілі доказати, що не Гітлер починав ці атаки, а британські летуни, а Гітлер тільки відплачувався. Німецькі дипломати пробують виблїти Гітлера з вини за бомбардування Варшави й Роттердаму.

Подаючи вістку про видання цієї Білої Книги, німецьке радіо заявляло, що збірка документів є планним обвинуваченням двох людей, головню винуватих за війну: Чорчила й Рузвелта. Коли заповідач нацистичного радія говорив ці слова, якийсь переривач втрутив тут запит: „А чому не видаєть Білої Книги про Гітлерові злочини й варварства?“

